

- **שם המחקר :** תרומת סדנה במודל MISC-CAB לאיכות האינטראקציה בין צוות רב-מקצועי לפעוטות עם עיכוב התפתחותי, עמדות הצוותים, אמונותיהם והונם הפסיכולוגי
- **שנה :** 2025
- **סוג מחקר :** תזה
- **מס' קטלוגי :** 890-765-2024
- **שמות החוקרים:** לילך חלף ברוך, בהנחיית: פרופ' חפציבה ליפשיץ
- **רשות המחקר:** אוניברסיטת בר אילן

מגבלות, מחקרי המשך והשלכות יישומיות

מחקר זה נערך בסיוע מענק מקרן שלם.

השלכות יישומיות

מן המחקר הנוכחי עולות השלכות יישומיות משמעותיות בכל הנוגע להכשרה ולהשתלמויות של צוותים חינוכיים ומקצועיים העובדים עם פעוטות עם עיכוב התפתחותי רב תחומי. המלצות אלו נתמכות במחקרים קודמים, שהראו כי תוכניות התערבות ממוקדות אינטראקציה תורמות לשיפור איכות האינטראקציה בין צוותים לילדים ולמבוגרים עם מוגבלויות (ליפשיץ וצימרמן, 2009; Davis et al., 2010; Lifshitz et al., 2023).

באשר לאופי ההכשרות, מומלץ לשלב בין ידע תאורטי ללמידה פעילה, כגון למידת עמיתים, דיוני מקרה, דוגמאות מצולמות וסרטונים. שילוב זה יוצר סביבה מקצועית תומכת, המאפשרת לצוותים להתפתח, להעמיק את הידע, ולחזק את תחושת המסוגלות והמיומנות. נוסף לכך, יש להקצות די זמן לסדנאות ולהתקיימותן באווירה נינוחה ונעימה, ולהאריך את משכן במידת הצורך, כדי לאפשר למידה משמעותית והטמעה אפקטיבית של הכלים הנלמדים.

לאור ממצאי המחקר, מומלץ להטמיע את מודל ה-MISC במעונות יום שיקומיים, כמודל פשוט לשילוב באופן טבעי בשגרת היומיום (צימרמן וליפשיץ, 2009). קידום הצוותים הפועלים במעונות עשוי לתרום הן לשימורם והן לשיפור איכות השירות, במיוחד לנוכח נתונים עדכניים המצביעים על פער הולך וגדל בין הביקוש למסגרות שיקומיות לגיל הרך לבין היצע כוח האדם החינוכי והמקצועי (ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, 2023; רבינוביץ', 2023).

מגבלות המחקר והמלצות למחקרי המשך

- א. **גודל המדגם:** במחקר זה השתתפו 31 משתתפים בלבד. מומלץ במחקר עתידי להגדיל את מספר המשתתפים.
- ב. **בחירת קבוצות המחקר:** החלוקה בין קבוצת הניסוי לקבוצת הביקורת לא הייתה אקראית, אלא נקבעה בהתאם להחלטת מסגרת ההפעלה של המעונות, עמותת צ'יימס. ייתכן כי הכללת משתתפות ממסגרות נוספות או יצירת חלוקה אקראית בין הקבוצות הייתה מצמצמת הטיות אפשריות ומשנה את דפוסי הממצאים.
- ג. **כלי המחקר:** חלק מהנתונים נאספו באמצעות שאלוני דיווח עצמי, העלולים לייצר ציונים גבוהים שאינם משקפים בהכרח עמדות אמיתיות בשל הטיות של רצייה חברתית. מומלץ לשלב דיווח עצמי עם דיווח חיצוני של עמיתים, מפקחים או גורמים נוספים בסביבה.
- ד. **משך הסדנה:** הסדנה כללה שישה מפגשים קבוצתיים לצוותים בקבוצת הניסוי. בעקבות זאת, לא התאפשרה העמקה בכל מרכיבי מודל ה-MISC-CAB. בנוסף, קבוצת הביקורת השתתפה בהרצאה אחת בלבד. יש לציין כי הוצעה להנהלת המעון הרצאה נוספת, אך מפאת אילוצי זמנים במקום הוחלט לקיים מפגש אחד בלבד. מומלץ במחקרים עתידיים ששתי הקבוצות תקבלנה אורך התערבות זהה.
- ה. **מחקר המשך:** המשתתפים נבדקו רק בסיום הסדנה (Post-1) ולא נבדקה נקודת זמן נוספת לאחר מספר חודשים (Post-2) כדי לבדוק האם השינויים נשמרו בקבוצת הניסוי. במחקר עתידי מומלץ לבדוק הטמעה של השינוי לאורך זמן.
- ו. **התערבות פרטנית לעומת קבוצתית:** הסדנה במחקר הנוכחי כללה התערבות קבוצתית בלבד. במחקרים עתידיים מומלץ לכלול בסדנה הדרכה פרטנית לכל איש צוות בהתייחס לצילומי האינטראקציה שלו עם הפעוט.
- ז. **התקדמות הפעוטות:** ההתערבות ארכה כחודשיים ולא ניתן היה לבדוק בזמן כה קצר שינוי בתפקוד הפעוטות עצמם. מכאן עולה קריאה למחקרי המשך ארוכי טווח שיבחנו את תרומת ההתערבות לתפקוד הפעוטות.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)